

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/210/2018
Identifikačné číslo spisu: 1110206678
Dátum vydania rozhodnutia: 10.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1110206678.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. F., bývajúceho v J. XX, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20 proti žalovanému Ministerstvu vnútra SR so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o určenie, že služobný pomer žalobcu trvá, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 27/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2018, sp. zn. 4 Co 239/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. júna 2018, sp. zn. 4 Co 239/2017 potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 19. novembra 2015, č. k. 8 C 27/2010 - 163, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanému náhrada trov konania priznaná nebola.

1. 1. Súdny nižšej inštancie mali na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca bol na základe personálneho rozkazu riaditeľa odboru hraničnej polície B., úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ Bratislava z 13. januára 2004 č. 2/2004 uvoľnený podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. dňom 29. februára 2004 zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava rozhodnutím z 5. marca 2004, Č.p.: PPZ - 171 - 6/HCP - VO/2004 odvolanie žalobcu proti personálnemu rozkazu riaditeľa odboru hraničnej polície B., úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ Bratislava z 13. januára 2004 č. 2/2004 zamietlo a napadnutý personálny rozkaz potvrdilo. Žalobca sa žalobou z 8. júla 2005 podanou na Krajský súd v Košiciach domáhal preskúmania rozhodnutia z 5. marca 2004. Krajský súd v Košiciach uznesením zo 14. septembra 2006, č. k. 6 S 39/2005 - 45 zastavil konanie z dôvodu, že žaloba bola podaná oneskorene. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že u žalovaného nešlo o prípad takej neprítomnosti v mieste doručovania, ktorá by zabránila uplatneniu fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, účinky doručenia napadnutého rozhodnutia žalovaného nastali na tretí deň od uloženia zásielky, t. j. 1. apríla 2004. Týmto dňom napadnuté rozhodnutie žalovaného nadobudlo právoplatnosť a od toho

dňa začala plynúť dvojmesačná lehota podľa § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na podanie žaloby proti rozhodnutiu žalovaného, ktorá uplynula 1. júna 2004. Žalobca odovzdal žalobu na poštovú prepravu až 11. júla 2005. Z uvedeného vyplýva, že žaloba bola podaná oneskorene.

1. 2. Na základe uvedeného súdy nižšej inštancie zhodne konštatovali absenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na žalovanom určení, ktorý predpokladal § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, čo viedlo k zamietnutiu žaloby. Civilná určovací žaloba nebola z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení spôsobilým a prípustným prostriedkom ochrany jeho práva, keďže ňou nebolo možné dosiahnuť zmenu jeho právneho postavenia. Len preskúmanie zákonnosti rozhodnutí o skončení služobného pomeru žalobcu správnym súdom v správnom konaní podľa 5. časti, 2. hlavy, § 247 ods. 1 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na základe včas podanej žaloby mohlo mať vplyv na jeho právne postavenie z hľadiska trvania jeho služobného pomeru u žalovaného. Keďže žalobca nevyužil prostriedky súdnej ochrany v rámci správneho súdnictva (oneskorené podanie správnej žaloby, nepodanie odvolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 14. septembra 2006, č. k. 6 S 39/2005 - 45), bolo vylúčené, aby sa žalobca domáhal z rovnakého dôvodu civilnou žalobou určení, že jeho služobný pomer trvá.

2. Proti vyššie označenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Prípustnosť dovolania vyvodil z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Dovolacím dôvodom z hľadiska jeho prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP bolo nesprávne právne posúdenie dôkazného bremena v prípade fikcie doručenia pri náhradnom doručovaní písomností určených do vlastných rúk. Dovolacím dôvodom z hľadiska jeho prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP bolo nesprávne právne posúdenie otázky vzniku fikcie doručenia zásielky určenej do vlastných rúk v prípade vrátenia zásielky ako nedoručenej podľa § 266 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení platnom v čase do 30.4.2004 a nesprávne právne posúdenie naliehavosti právneho záujmu pri určení, že služobný pomer žalobcu trvá, ak dôvodom pre takéto určení je neplatnosť právneho úkonu vykonaného nadriadeným voči policajtovi podľa § 250 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. Žalobca v dovolaní uviedol, že rozhodnutie Prezídia PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava rozhodnutím z 5. marca 2004, Č.p.: PPZ - 171 - 6/HCP - VO/2004 mu nikdy nebolo doručené. Fikcia doručenia rozhodnutia o skončení jeho služobného pomeru policajta teda nemohla nastať, keďže na jej vznik neboli splnené zákonné predpoklady (napr. zdržiavanie sa v mieste bydliska). V súvislosti s fikciou doručenia dovolateľ poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 10. augusta 2009, sp. zn. 8 Sžo 45/2009, rozsudok najvyššieho súdu z 27. augusta 2002, sp. zn. 4 Sž 35/2 a uznesenie najvyššieho súdu zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 239/2011, v zmysle ktorých fikcia doručenia nenastupuje bez ďalšieho po tom, čo bola zásielka po nezastihnutí adresáta uložená na pošte, ale až po tom, ak sú splnené zákonom stanovené predpoklady na vznik tejto fikcie. Dovolateľ ďalej v dovolaní uviedol, že nebol povinný dokazovať, že zákonné podmienky pre vznik fikcie doručenia splnené neboli, a teda že fikcia doručenia rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu nenastala. V súvislosti s osobitným zákonným spôsobom vzniku fikcie doručenia podľa § 266 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2004 (kedy k doručeniu rozhodnutia odvolacieho orgánu žalobcovi malo dôjsť), ktorý výslovne stanovuje pre vznik fikcie doručenia podmienku, aby policajt alebo pozostalý svojím konaním (nie opomenutím) jej doručenie zmaril, žalobca rovnako nebol povinný preukázať, že doručenie písomnosti nezmaril. Na základe uvedeného posúdenie rozhodnutia o skončení služobného pomeru ako právoplatného rozhodnutia, ktoré tvorí prekážku preskúmania merita žaloby žalobcu, je nesprávne. Ďalej podľa dovolateľa rozhodnutie o skončení služobného pomeru je neplatným právnym úkonom, ktorý voči nemu urobil neoprávnený nadriadený. Keďže nadriadený koná v medziach zákona č. 73/1998 Z. z. aj vo veciach služobného pomeru, nemožno žalobcovi uprieť ochranu pred neplatným právnym úkonom, ktorým sa skončil jeho služobný pomer, ak zákon výslovne predpokladá, že konanie nepríslušného nadriadeného je právnym úkonom. Navyše zákon č. 73/1998 Z. z. neobsahuje žiadne ustanovenie o lehote, v ktorej sa môže adresát právneho úkonu domáhať ochrany pred neplatným právnym úkonom z akýchkoľvek dôvodov. Ak tak urobili súdy oboch inštancií, ich rozhodnutia a právne závery, ktoré k nim viedli, sú neplatné. Na základe uvedeného navrhol dovolateľ dovolaciemu súdu, aby v súlade s § 490 ods. 2 a § 450 CSP zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré bolo napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu potvrdené a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie

konanie.

3. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a je potrebné ho odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Jeho mimoriadnej povaha zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, ktorá vymedzuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia a ktorú je potrebné vzhľadom na narušenie princípu právnej istoty strán, o ktorých veci sa už právoplatne rozhodlo, vykladať reštriktívne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 59/2017, sp. zn. 5 Cdo 145/2016, sp. zn. 8 Cdo 107/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 144/2017, sp. zn. 1 Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 CSP).

8. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

10. Aby určitá otázka spĺňala kritérium prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, musí ísť predovšetkým o otázku zásadného právneho významu (nie o otázku skutkovú), hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorá je v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

11. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená jednak podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 CSP, a musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 CSP.

12. Po preskúmaní dovolania dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie nezodpovedá vyššie uvedeným kritériám, ktoré zakladajú prípustnosť dovolania v zmysle § 432 v spojení s § 421 CSP, a to z nasledovných dôvodov:

12. 1. Rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení, že jeho služobný pomer u žalovaného trvá. Žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené jeho právo alebo právny vzťah, na ktorom sa zúčastňuje, alebo ak by bolo jeho právne postavenie bez tohto určenia neisté. Súdny nižšej inštancie v tejto súvislosti zhodne konštatovali, že uvedené zákonné predpoklady v prejednávanej veci dané neboli, keďže určovacou žalobou žalobcu nebolo možné dosiahnuť zmenu jeho právneho postavenia v súvislosti s právoplatným uvoľnením z jeho služobného pomeru. Vplyv na právne postavenie žalobcu z hľadiska trvania jeho služobného pomeru u žalovaného by malo len preskúmanie zákonnosti personálneho rozkazu riaditeľa odboru hraničnej polície B., úradu hraničnej a cudzineckej polície, Prezídia PZ Bratislava č. 2 z 13. januára 2004 v spojení s rozhodnutím Prezídia PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava z 5. marca 2004, Č.p.: PPZ - 171 - 6/HCP - VO/2004 o uvoľnení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka PZ správnym súdom na základe včas podanej správnej žaloby (o ktorej správny súd v právoplatnom uznesení o zastavení konania konštatoval, že bola podaná oneskorene) v rámci správneho súdnictva. Možno teda konštatovať, že právnym základom zamietnutia žaloby bola absencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení, že jeho služobný pomer trvá.

12. 2. Rozhodnutie odvolacieho súdu naopak nezáviselo od vyriešenia otázok namietaných dovolateľom (špecifikované v bode 2 tohto uznesenia), ktorými odôvodnil svoje dovolanie, keďže ich odvolací súd pri svojom rozhodovaní nebol oprávnený riešiť. Ich riešenie totiž prichádzalo do úvahy iba v rámci vyššie uvedeného prieskumu zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu správnym súdom na základe včas podanej žaloby v rámci správneho súdnictva, a nie na základe podanej určovacej žaloby v rámci civilného súdneho konania.

13. Keďže podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP splnené neboli, dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

14. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.